

*

FRAN RAMOVŠ

Slovenska slavistika pretrpjela je ove godine težak, možda najteži gubitak: 15. rujna ujutro umro je u Ljubljani Fran Ramovš, jedan od najistaknutijih suvremenih slavista, profesor Filozofskog fakulteta Ljubljanskega sveučilišta i predsjednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Sva naša javnost bila je duboko potresena tih događajem.

Fran Ramovš nije bio samo slavist, i nije bio samo istaknuti slavist. Slovenija je davala slavistici i prije velike ljude: dala joj je Kopitara, bez kojega se — kako je pravo rekao Nahtigal — ne bi dalo zamisliti djelo našega Vuka, i dala joj je Miklošiča, bez kojega, možda, ne bi bilo slavenske uporedne gramatike. Ramovš je značio nešto drugo: dok su se ta dvojica, iako su svojoj zemlji mnogo dali, kretali na širim područjima, koja su daleko prelazila uske granice slovenskoga naroda, on je cijeli svoj život posvetio svomu narodu i dokazao, da i čovjek, koji se posvećuje samo svojoj — prostorom makar i malo — domovini, u nauci i u očima svijeta može postati velik.

Rodio se 14. rujna 1890. u Ljubljani. Sveučilišne je nauke polazio u Beču i u Grazu, gdje se upoznao s Hugom Schuchardtom i R. Meringerom

i gdje se je (1914) trebao habilitirati i ući u nastavni život. Sve je to omeo svjetski rat, i on se poslije teških peripetija, koje su mu podrovale zdravlje, s kraja 1918. zajedno s prof. Nahtigalom vratio u Ljubljano. Otada je sav njegov rad posvećen slovenskom jeziku i slovenskom narodu. God. 1920. počinje izdavati svoju *Historičnu gramatiku slovenskega jezika* (vokalizam, 1924. konsonantizam, 1935. dijalekti), a 1936. izdaje *Kratku zgodovinu slovenskega jezika*. Godinu dana poslije toga izdaje zajedno s M. Kosom *Frizinške fragmente*, najstariji spomenik slovenskoga jezika, kojemu je već prije (1925) bio posvetio iscrpnu jezičnu raspravu. Osim toga izdao je nekoliko izdanja *Slovenskoga pravopisa*, među njima i monumentalni *Pravopis* iz g. 1950. (sa N. Jesseom, na 934 str.). No to nije ni izdaleka sve, što je dao.* Njemu Slovenci imaju zahvaliti, da danas imaju svoju Akademiju i da u slavenskoj lingvistici zauzimlju jedno od najistaknutijih mjesta. U nauci on je kroz složene odnose u slovenskom jeziku tražio nove putove u općoj lingvistici. »Svaka njegova knjiga, svaka studija iznenađivala je stručnjake suptilnošću i dubinom svojih opažanja i bila ne manje zanimljiva i po metodama, kojima se služio u svojim istraživanjima« (Bezljaj). On je prvi prodro u arcana slovenskoga vokalizma i prvi udario temelje historijskoj dijalektologiji ovdje kod nas na Jugu.

Jagić, koji je dobro znao ocijeniti ljude, zavolio je tada još mladoga Slovenca — bilo je to u Beču prije prvoga svjetskoga rata i za vrijeme toga rata — i brinuo se za nj, njegovao ga, kada je bio obolio, i pomogao mu da se habilitira i tako uđe u sveučilišni život. Poslije ga je pozivao da ide u Černjovice, gdje mu je (poslije smrti Kalužnjackoga) priskrbio mjesto izvanrednog profesora, ili da dođe u Beč, kada je iz Beča odlazio Vondrák, ali — Ramovš je sve to odbio i radije se vratio u svoju malu Sloveniju, u zemlju s kojom je srastao i iz koje je crpao snagu za svoj golemi i neumorni rad.

---

* Ljubljanska Slavistična revija posvetila je god. 1950. Ramovšu prilikom njegove šezdesetgodišnjice poseban dvobroj (III, 3—4), u kojemu se na str. 446—457. nalazi popis njegovih radova i popis biografskih i bibliografskih podataka o njemu.